

नेपाल राजपत्र

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ७३) काठमाडौं, जेठ २२ गते, २०८० साल (संख्या ९)

भाग ३

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको

सूचना

बिरुवा संरक्षण (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०८०

बिरुवा संरक्षण नियमावली, २०६६ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

बिरुवा क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण ऐन, २०६४ को दफा ३५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यी नियमहरूको नाम “बिरुवा संरक्षण (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०८०” रहेको छ ।
(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

२. **बिरुवा संरक्षण नियमावली, २०६६ को नियम २ मा संशोधन:** बिरुवा संरक्षण नियमावली, २०६६ (यस पछि "मूल नियमावली" भनिएको) को नियम २ को खण्ड (ग) पछि देहायका खण्ड (ग१) र (ग२) थपिएका छन्:-
- “(ग१) "केन्द्र" भन्नाले प्लान्ट क्वारेन्टाइन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्र सम्झनु पर्छ।
- (ग२) "जर्मप्लाज्म" भन्नाले खेती गरिएका वा प्राकृतिक वासस्थानमा रहेका बाली बिरुवा, वनस्पति वा सूक्ष्म जीवाणुको जीवित र वंशानुगत गुण रहेको पूर्ण वा आंशिक भाग वा सोको क्रियात्मक इकाइ (फङ्गसनल युनिट अफ हेरिडिटी) सम्झनु पर्छ।”
३. **मूल नियमावलीको नियम ४ मा संशोधन:** मूल नियमावलीको नियम ४ को खण्ड (ज) मा रहेका “अनुकूल हुने गरी” भन्ने शब्दहरू पछि “निकासी वा पैठारी हुने काठका सामग्री तथा कन्साइनमेन्टलाई प्याकेजिङ गर्ने काठका सामग्री र” भन्ने शब्दहरू थपिएका छन्।
४. **मूल नियमावलीको नियम ५ मा संशोधन:** मूल नियमावलीको नियम ५ को सट्टा देहायको नियम ५ राखिएको छ:-
- “५. **पैठारी प्रवेश अनुमतिपत्रका लागि निवेदन दिने:**
- (१) नेपालमा बिरुवा, बिरुवाजन्य उपज, बायोलोजिकल कन्ट्रोल एजेन्ट वा लाभदायक कीरा, माटो, इयाउ, पीट लगायतका बिरुवा हुर्कने माध्यम, जर्मप्लाज्म, जीवित परिमार्जित वस्तु, अनुवांशिक परिमार्जित वस्तु वा ट्रान्सजेनिक पदार्थ पैठारी गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थाले

त्यस्तो वस्तु वा पदार्थ पैठारी गर्नु अघि प्रवेश अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न देहाय बमोजिमका कागजात तथा विवरण र दस्तुर वापत पाँच सय रुपैयाँ बुझाएको प्रमाण संलग्न गरी अनलाइन प्रणाली मार्फत अनुसन्धान तथा रोपणका लागि भए केन्द्रको प्रमुख समक्ष र सो बाहेक अन्य प्रयोजनको लागि भए सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख समक्ष अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछः-

- (क) पैठारी गरिने वस्तुको अग्रिम बील बीजक (परफर्मा इन्भ्वाइस) को प्रतिलिपि,
- (ख) बीउ बिजन पैठारी गरिने भए बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रण केन्द्रको सिफारिसपत्र,
- (ग) अनुसन्धानको लागि पैठारी गरिने भए अनुसन्धान गर्ने व्यक्ति वा संस्थाको अनुरोधपत्र र नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् वा अन्य आधिकारिक निकायले गरेको सिफारिसपत्र,
- (घ) जर्मप्लाज्म पैठारी गर्ने भएमा मन्त्रालयको सिफारिसपत्र,

- (ड) जीवित परिमार्जित वस्तु, अनुवांशिक परिमार्जित वस्तु वा ट्रान्सजेनिक पदार्थ पैठारी गर्दा त्यस्ता वस्तु बीउको रूपमा प्रयोग नगर्ने शर्तमा सम्बन्धित प्रशोधन उद्योगबाट प्रशोधन पछि मात्र बिक्री वितरण हुने प्रतिबद्धतापत्र,
- (च) निजी प्रयोजनका लागि पैठारी गरिने बिरुवाको हकमा अनुसूची-२ बमोजिमको कबुलियतनामा,
- (छ) व्यावसायिक रूपमा बिरुवा तथा बिरुवाजन्य सामग्री रोपणका लागि पैठारी गरिने भए अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित निकायको सिफारिसपत्र, र
- (ज) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पैठारी गरिने भए त्यस्तो कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थान

लगायतका विवरण सहितको
अनुरोधपत्र।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त निवेदन, सो साथ संलग्न विवरण तथा कागजात जाँचबुझ गर्दा केन्द्र वा कार्यालय प्रमुखले प्रवेश अनुमतिपत्र दिन मनासिब देखेमा अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा प्रवेश अनुमतिपत्र दिनु पर्नेछ।

(३) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले उपनियम (१) बमोजिम प्रवेश अनुमतिपत्र लिन निवेदन दिन नसकेको कारण देखाई प्रवेश नाकामा अनुसन्धान तथा रोपण बाहेक अन्य प्रयोजनका लागि प्रवेश अनुमतिपत्र लिन चाहेमा उपनियम (१) बमोजिमका कागजात र एक हजार रुपैयाँ दस्तुर बुझाएको प्रमाण संलग्न गरी अनलाइन प्रणाली मार्फत कार्यालय प्रमुख समक्ष अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम निवेदन दिएमा कार्यालय प्रमुखले एक पटकको लागि अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा प्रवेश अनुमतिपत्र दिन सक्नेछ।

(५) उपनियम (२) वा (४) बमोजिम पैठारी प्रवेश अनुमतिपत्र प्राप्त गर्ने व्यक्ति वा संस्थाले ऐनको दफा ७ को उपदफा (२) बमोजिम मन्त्रालयले तोकेको पैठारी सम्बन्धी शर्त तथा बन्देजको पालना गर्नु पर्नेछ।

(६) उपनियम (२) बमोजिम जाँचबुझ गर्दा संलग्न गरिएका कागजात अपर्याप्त भएको वा अन्य कारणबाट प्रवेश अनुमतिपत्र दिन उपयुक्त नदेखिएमा

कार्यालय प्रमुखले सात दिनभित्र निवेदकलाई अनुसूची-६ बमोजिमको ढाँचामा जानकारी दिनु पर्नेछ । "

५. **मूल नियमावलीको नियम ६ मा संशोधन:** मूल नियमावलीको नियम ६ को उपनियम (१) को सट्टा देहायको उपनियम (१) राखिएको छ:-

“(१) नियम ५ को उपनियम (२) बमोजिम प्राप्त गरेको प्रवेश अनुमतिपत्र नवीकरण गराउन चाहने व्यक्ति वा संस्थाले प्रवेश अनुमतिपत्रको म्याद समाप्त हुनुभन्दा एक दिन अगावै त्यस्तो अनुमतिपत्र जारी गरेको केन्द्र वा कार्यालय प्रमुख समक्ष नवीकरण गर्नका लागि अनलाइन प्रणाली मार्फत निवेदन दिनु पर्नेछ । ”

६. **मूल नियमावलीको नियम ७ मा संशोधन:** मूल नियमावलीको नियम ७ को,-

- (१) नियम शीर्षकमा रहेका "प्रवेश अनुमति" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "छोडपूर्जी" भन्ने शब्द राखिएको छ ।
(२) उपनियम (१) र (२) को सट्टा देहायका उपनियम (१) र (२) राखिएका छन्:-

“(१) कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऐनको दफा ७ बमोजिम बिरुवा, बिरुवाजन्य उपज, बायोलोजिकल कन्ट्रोल एजेन्ट वा लाभदायक कीरा, माटो, इयाउ, पीट लगायतका बिरुवा हुर्कने माध्यम, जर्मप्लाज्म, जीवित परिमार्जित वस्तु, अनुवांशिक परिमार्जित वस्तु वा ट्रान्सजेनिक पदार्थ पैठारी गर्ने गरी प्रवेश नाकामा ल्याई त्यस्ता वस्तुको क्वारेन्टाईन सम्बन्धी आवश्यक कार्य

गरी पाउन र नेपाल भित्र प्रवेशको लागि छोडपूर्जी लिन अनलाइन प्रणाली मार्फत प्रज्ञापनपत्र भर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्रज्ञापनपत्र भरी सकेपछि सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाले प्रज्ञापनपत्रसँग सम्बन्धित देहायका कागजात सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछः-

(क) नियम ५ को उपनियम (१) बमोजिम पेश गरेका सक्कलै कागजात तथा उपनियम (२) वा (४) बमोजिम लिएको पैठारी प्रवेश अनुमतिपत्र,

(ख) व्यावसायिक बिल बीजक (कमर्सियल इन्भ्वाइस) को प्रतिलिपि,

(ग) पैठारी गर्न लागिएका उपनियम (१) बमोजिमका वस्तुको निकासी गरिने मुलुकबाट जारी भएको बिरुवा स्वस्थता प्रमाणपत्र।”

(३) उपनियम (३) मा रहेका “प्रवेश अनुमतिपत्र” भन्ने शब्दहरूको सट्टा “छोडपूर्जी” भन्ने शब्द राखिएको छ।

७. मूल नियमावलीको नियम ८ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम ८ को,-

- (१) उपनियम (१) मा रहेका "एक सय रुपैयाँ र पुनः निकासीको लागि भए दुई सय रुपैयाँ दस्तुर सहित अनुसूची-१० बमोजिमको ढाँचामा " भन्ने शब्दहरूको सट्टा "दुई सय रुपैयाँ र पुनः निकासीको लागि भए चार सय रुपैयाँ दस्तुर बुझाएको प्रमाण सहित अनलाइन प्रणाली मार्फत" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।
- (२) उपनियम (२) मा रहेका "निकासीको लागि अनुसूची-११ बमोजिमको ढाँचामा र पुनः निकासीको लागि अनुसूची-१२ बमोजिमको ढाँचामा स्वस्थता प्रमाणपत्र दिनेछ" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "निकासी वा पुनः निकासीको लागि अनुसूची-११ बमोजिमको ढाँचामा ई-फाइटो प्रणालीद्वारा बिरुवा स्वस्थता प्रमाणपत्र दिनेछ" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।

८. मूल नियमावलीको नियम ११ मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम ११ को,-

(१) उपनियम (१) पछि देहायको उपनियम (१क) थपिएको छ:-

"(१क) ऐनको दफा १५ को उपदफा (१) को खण्ड (ख१) बमोजिम निरीक्षकले निकासी वा पैठारी हुने काठका सामग्रीमा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुसारको लोगो र प्रमाणीकरण भए नभएको सम्बन्धमा सुनिश्चित गर्दा देहायको आधारमा गर्नु पर्नेछ:-

(क) त्यस्तो सामग्रीको सम्बन्धमा ई-फाइटो प्रणालीद्वारा अनुसूची-११ बमोजिम बिरुवा

स्वस्थता प्रमाणपत्र जारी भए
नभएको,

- (ख) कन्साइनमेन्टलाई प्याकेजिङ्ग गर्ने काठको सामग्रीमा अनुसूची-१५क. बमोजिमको उपचार विधिबाट उपचार गरिए नगरिएको र अनुसूची-१५ख. बमोजिमको लोगो लागे नलागेको।"

(२) उपनियम (४) मा रहेका "अनुमति दिन" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "छोडपूर्जी दिन" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।

९. मूल नियमावलीको नियम २० मा संशोधन: मूल नियमावलीको नियम २० मा रहेका "सम्बन्धित क्षेत्रको वरिष्ठ प्लान्ट क्वारेन्टाइन अधिकृतले" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "सम्बन्धित कार्यालय वा केन्द्रले तोकेको वरिष्ठ बाली संरक्षण अधिकृतले" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।

१०. मूल नियमावलीको अनुसूचीमा संशोधन: मूल नियमावलीको,-

(क) अनुसूची-१ मा रहेका "उपनियम (१) सँग सम्बन्धित" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "उपनियम (१) र (३) सँग सम्बन्धित" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन्।

(ख) अनुसूची-२, ३, ४ र ११ को सट्टा यसैसाथ संलग्न अनुसूची-२, ३, ४ र ११ राखिएका छन्।

(ग) अनुसूची-१५ पछि यसैसाथ संलग्न अनुसूची-१५क. र १५ख. थपिएका छन्।

- (घ) अनुसूची-५, ७, ८, १० र १२ झिकिएका छन्।
११. **रूपान्तरः** मूल नियमावलीमा रहेका देहायका शब्दहरूलाई देहाय बमोजिम रूपान्तर गरिएको छः-
- (क) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ तथा ठाउँ ठाउँमा रहेका "बिरुवा संरक्षण नियमावली" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "बिरुवा क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण नियमावली" भन्ने शब्दहरू ।
- (ख) नियम २ र अनुसूचीको ठाउँ ठाउँमा रहेका "बिरुवा संरक्षण ऐन, २०६४" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "बिरुवा क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण ऐन, २०६४" भन्ने शब्दहरू ।
- (ग) ठाउँ ठाउँमा रहेका "कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय" भन्ने शब्दहरू ।
१२. **खारेजीः** मूल नियमावलीको नियम १० खारेज गरिएको छ।

अनुसूची-२

(नियम ५ को उपनियम (१) को खण्ड (च) सँग सम्बन्धित)

कबुलियतनामाको ढाँचा

विषय : कबुलियतनामा

.....प्रदेश..... जिल्ला..... पालिका वडा नं. ...
बस्ने ..... को नाति/नातिनी, ...को
छोरा/छोरी, वर्ष ..... को म श्री .....
ले ..... (देशको नाम) बाट ..... (बिरुवाको नाम)
को बिरुवा ..... परिमाणमा पैठारी गरी ल्याउन चाहेकोले
सो बिरुवा नेपालमा प्रवेश अनुमतिको लागि अनुरोध गरेको छु। मैले
ल्याएको उक्त बिरुवा क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण ऐन, २०६४, बिरुवा
क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण नियमावली, २०६६ तथा त्यस अन्तर्गत
तोकिएका शर्त बन्देज र देहायको शर्तको अधीनमा रही उपयोग
गर्नेछु। उल्लिखित कानून तथा शर्तको विपरीत उपयोग गरेमा कानून
बमोजिमको कारबाही भएमा मेरो मन्जुरी छ भनी मेरो राजीखुसीले यो
कबुलियतनामा गरिदिएको छु ।

उपयोगका शर्तहरू

१. मैले पैठारी गरेको उक्त बिरुवा मैले जिल्ला ..... गापा/नपा
..... वडा नं ..... मा सञ्चालन गरेको पूर्व .....
पश्चिम ..... उत्तर ..... दक्षिण
..... चारकिल्ला भित्र रहेको कित्ता नं. ....
क्षेत्रफल ..... भएको ..... फार्मको जग्गामा लगाउने छु ।
२. मैले बिरुवा नेपाल सरकारको आधिकारिक निकायको सिफारिस
बिना बिक्री वितरण गर्ने छैन ।

३. उक्त बिरुवा लगाउँदा कुनै कारणले उत्पादन हुन नसकेको वा कुनै कारणले लगाइएको बिरुवा नष्ट गर्नु पर्ने परिस्थितिमा कुनै निकायमा क्षतिपूर्ति लगायत कुनै कुरा दाबी गर्ने छैन ।
४. उक्त बिरुवा पैठारी पछिको यथार्थ विवरण सम्बन्धित कार्यालय वा प्लान्ट क्वारेन्टाइन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रमा पेश गर्नेछु ।

इति संवत् ..... साल .....महिना ..... गते रोज.....शुभम्..... ।

अनुसूची-३

(नियम ५ को उपनियम (१) को खण्ड (छ) सँग सम्बन्धित)

व्यावसायिक रुपमा बिरुवा तथा बिरुवाजन्य सामग्री पैठारी गरी रोपण गर्नका लागि दिईने सिफारिसपत्रको ढाँचा

श्री ..... कार्यालय

विषय: व्यावसायिक रुपमा बिरुवा तथा बिरुवाजन्य सामग्री पैठारी गरी रोपण गर्ने सिफारिसपत्र ।

१. बिरुवा रोपन चाहने धनीको नाम थर:
२. पूरा ठेगाना (प्रदेश/जिल्ला/पालिका/वडा नं./स्थान)
३. बिरुवा रोपन लागिएको जग्गाको क्षेत्रफल:
४. जग्गाको स्वामित्व: (आफ्नै वा लिजमा लिएको भए कति वर्षको लागि लिएको हो सोको प्रमाण र विवरण)
५. पैठारी गर्न अनुमति चाहेको बिरुवाको विवरण:

बिरुवा:	जात:	परिमाण:
---------	------	---------
६. निकासी गर्न चाहेको मुलुक:
७. बिरुवा रोपन लागिएको जग्गाको प्राविधिक दृष्टिकोणले उपयुक्तता: (समुद्र सतह देखिको उचाई, मोहडा, माटोको उपयुक्तता, सडक सञ्जालबाट दुरी लगायत अन्य प्राविधिक दृष्टिकोणले उपयुक्त रहे नरहेको विवरण)
८. सम्बन्धित जिल्लाको विषयगत निकायको नाम, ठेगाना र पदाधिकारीको नाम र पद:

९. बिरुवा रोपन लागिएको बगैँचाको लागि सहयोगी निकाय/परियोजना
(कुनै भएमा)

कार्यक्रमको नाम:

कार्यक्रमको विवरण:

प्रदान गरिने सहयोगको विवरण:

१०. निष्कर्ष:

११. सिफारिस:

१२. सिफारिस गर्ने पदाधिकारीको नाम/पद:

दस्तखत:

कार्यालयको छाप:

मिति:

अनुसूची-४

(नियम ५ को उपनियम (२) र (४) सँग सम्बन्धित)

प्रवेश अनुमतिपत्रको ढाँचा

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Centre

Entry Permit of .....

APPROVAL REFERENCE		REQUEST REFERENCE	
APPROVAL DATE		REQUEST DATE	
VALIDITY PERIOD		INVOICE NUMBER	

This entry permit is hereby issued to the following importer pursuant to Section 8 of the Plant Quarantine and Protection Act, 2007 and Sub rule (2) of rule 5 of Plant Protection and Quarantine Regulation, 2010 to import into Nepal the following plant or plant products on the following terms and conditions.

Name and Address of the Importer		Name and Address of the Exporter	
Purpose/End Use		Country of Export	
Entry Point		Final Destination	
Tolerance Rate			

Items

S. N.	HS Code	Scientific Name	Commercial Description	Classification / Stage of growth	Variety	Country of Origin	Number of Specimen	Package type	Package Marks	Amount/ Quantity

- General Entry Conditions:

1. The consignment of plants or plant products has to be free from soil, seeds of weeds and other organisms.

खण्ड ७३) संख्या ९ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०८०/०२/२२

---

2. Such consignment has to be accompanied by an authentic phyto-sanitary certificate.

- **Special Entry Conditions/Additional Declaration:**

Name of the Authorized Officer:
Place of Issue:
Name of Office

QR Code

Print Date:

अनुसूची-११

(नियम ८ को उपनियम (२) र नियम ११ को उपनियम (१क) को
खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

बिरुवा स्वस्थता प्रमाणपत्र र पुनःनिकासी स्वस्थता प्रमाणपत्रको ढाँचा

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Centre
PHYTOSANITARY/RE-EXPORT PHYTOSANITARY
CERTIFICATE

PHYTOSANITARY CERTIFICATE NUMBER		REQUEST REFERENCE	
APPROVAL DATE		REQUEST DATE	
EXIT WITHIN 5 DAYS FROM		INVOICE NUMBER	
COMPANY CODE		INVOICE DATE	
From: Plant Protection Organization of Nepal		To: Plant Protection Organization(s) of	

I. DESCRIPTION OF CONSIGNMENT			
Name and address of exporter		Declared name and address of consignee	
Number and description of packages		Distinguishing marks	
Place of origin		Declared Mode of conveyance	
Botanical name of plants		IPPC Hub Number	

खण्ड ७३) संख्या ९ नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०८०/०२/२२

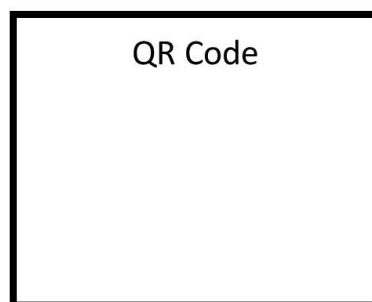
S. N.	HS Code	Botanical Name	Commercial Description	Country of Origin	Package Number	Package type	Package Marks	Amount/Quantity

This is to certify that the plant and plant products or other regulated articles described herein have been inspected and/or tested according to appropriate official procedures and are considered to be free from the quarantine pests specified by the importing contracting party and to conform with the current phytosanitary requirements of the importing contracting party, including those for regulated non-quarantine pests. ....

II. ADDITIONAL DECLARATION

III. DISINFECTION AND /OR DISINFECTION TREATMENT	
Treatment date:	Treatment:
Chemical (Active ingredient):	Duration and temperature:
Concentration:	Additional information:
Date issued:	

Name and Signature of Authorized Officer	OFFICIAL SEAL
Place of Issue:	

Print Date:

अनुसूची-१५क.

(नियम ११ को उपनियम (१क) को खण्ड (ख) सँग
सम्बन्धित)

निकासी वा पैठारी हुने कन्साइनमेन्टलाई प्याकेजिङ्ग गर्ने काठका
सामग्रीको उपचार

१. ६ मिलीमिटर र सोभन्दा कम मोटाई भएको काठ र प्लाइउड, ओरियन्टेड स्टाण्ड बोर्ड, फायरबोर्ड, कार्डबोर्ड, फलफूलको प्रशोधित वा स्प्रेट वा सिगारलाई सुरक्षित गर्न राखिने काठ, कुनै सवारी साधनमा स्थायी रूपले राखिएको काठ बाहेकका काठका सामग्रीलाई सङ्गठनले निर्धारण र सिफारिस गरेको उपचार विधि र मापदण्ड,
२. उपचार गर्ने, प्याकेजिङ्ग सामग्री बनाउने र लोगो लगाउने कार्य सम्पन्न गर्न सङ्गठनले तोकेको कार्यालय वा संस्थाले निर्धारण गरेको उपचार विधि र मापदण्ड,
३. तापद्वारा उपचार गर्न ताप दिने कोठा हावा नछिर्ने, तातो हावा फाल्ने साथै भुईँ तातो रहिरहने हुनुपर्ने,
४. ताप विधिद्वारा उपचार गरिने कोठामा सबैतिर हावाको बहाव कम्तीमा ०.५ माइल प्रति सेकेण्ड हुनुपर्ने र काठको सबै सतहमा सिफारिस गरिएको स्तरमा तापक्रम पुग्ने गरी हुनुपर्ने,
५. हावाको बहाव, तापक्रम र समय थाहा पाउने उपकरण जडान गर्नुपर्ने र उपचार गरिने निश्चित अवधि सम्मको अभिलेख आधिकारिक व्यक्तिले राख्नु पर्ने,
६. मोटाई २० से.मी. भन्दा कम र बोक्रा हटाइएको काठलाई मिथाइल ब्रोमाइड ग्याँसले उपचार गर्न सकिने,

७. पैठारी गरिने देशले तोकेको मापदण्ड र विधि अनुसार गर्नुपर्ने,
८. प्रकरण १ बमोजिम उपचार गर्दा झारपात, ढुसी, कीरा, नेमाटोड र मुसा लगायतका क्वारेन्टाइन शत्रुजीवलाई प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न उपचार पूर्व काठको बोक्रा हटाउनु पर्ने,
९. प्याकेजिङ्ग गरिएको काठमा बोक्राको चौडाई ३ से.मी. भन्दा बढी भएको अवस्थामा त्यसको क्षेत्रफल ५० वर्ग से.मी. भन्दा कम हुनुपर्ने,
१०. प्याकेजिङ्ग गर्ने काठको सामग्रीलाई चिम्नीमा ५६ डिग्री सेल्सियस तापक्रममा लगातार कम्तीमा ३० मिनेटसम्म वा बिजुली लगायतका ताप विधिद्वारा उपचार गर्दा ६० डिग्री सेल्सियस तापक्रममा १ मिनेटसम्म राख्नु पर्ने।

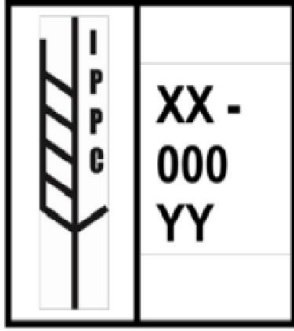

अनुसूची-१५ ख.

(नियम ११ को उपनियम (१क) को खण्ड (ख) सँग सम्बन्धित)

कन्साइनमेन्ट प्याकेजिङ्ग गर्ने काठको सामग्रीमा लगाइने लोगो

१. बिरुवा वा बिरुवाजन्य उपजहरूलाई प्याकेजिङ्ग गर्ने उपचार गरिएको काठको सामग्रीमा लगाइने लोगोमा देहायको विषयवस्तु समावेश हुनु पर्नेछः-
  - (क) सम्बन्धित देशको दुई अक्षरको सङ्केत कोड जस्तै नेपालको भएमा (NP)
  - (ख) उत्पादक वा उपचार गर्ने कार्यालय वा संस्थाको सङ्गठनले निर्धारण गरेको तीन अक्षर वा अङ्कको कोड (000)
  - (ग) उपचार गरिएको विधि छोटकरीमा जनाउने साङ्केतिक अक्षर HT (Heat treatment), MB (Methyl bromide), SF (Sulphonyl fluoride), DH (Dielectric heating), RT (Radiation technology)
२. लोगोमा राखिएको अक्षर सबैले पढ्न सक्ने, लामो समयसम्म रहने वा नमेटिने, देख्ने गरी कम्तीमा विपरीत दुई साइडमा लगाउनु पर्ने ।
३. लोगोमा हातले नलेखी छाप वा पोष्टमार्कमा हुनु पर्ने ।
४. लोगोमा लेखिएको रङ्ग कालो, गाढा नीलो वा नीलो हुनुपर्ने ।
५. लोगोको वरिपरि जानकारी दिने अन्य कुनै विषय लेखन नहुने ।
६. लोगोको नमूना देहाय बमोजिम हुनेछः-

- सम्बन्धित देशको दुई अक्षरको सङ्केत कोड
- सरकारले निर्धारण गरेको तीन अक्षर वा अङ्कको कोड
- उपचारको विधि जनाउने साङ्केतिक अक्षर

आज्ञाले,
डा. गोविन्द प्रसाद शर्मा
नेपाल सरकारको सचिव।